

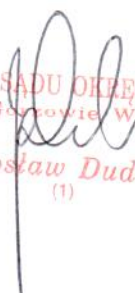
P R E Z E S
Sądu Okręgowego
w Gorzowie Wlkp.

Gorzów Wlkp. dnia 02 września 2019 r.

A-052-267 /19

Pani
Danuta Przywara
Helsińska Fundacja Praw Człowieka
Ul. Zgoda 11
00-018 Warszawa
E-mail: justyna.jeziorska@hfhr.pl

W odpowiedzi na pismo z dnia 21 sierpnia 2019 r. (1244/2019/PIP/JJe) dot. udzielenia informacji publicznej w załączeniu przesyłam zanonimizowane orzeczenie z dnia 21 sierpnia 2019r. w sprawie I Ns 129/19.

PREZES SĄDU OKRĘGOWEGO
w Gorzowie Wlkp.
Jarosław Dudzicz
(1)

Załącznik:

- zanonimizowane orzeczenie
w sprawie I Ns 129/19

Pismo wraz z załącznikami – wyłącznie w wersji elektronicznej

POSTANOWIENIE

Dnia 21 sierpnia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Robert Mokrzecki

po rozpoznaniu w dniu 21 sierpnia 2019 roku w Gorzowie Wlkp.

na posiedzeniu niejawnym spraw:

- z wniosku M. D., B. R., S. Z.

- z wniosku M. M. (1)

z udziałem Prezydenta Miasta G. i Rzecznika Praw Obywatelskich

w przedmiocie odwołania od decyzji Prezydenta Miasta G.

I. W sprawie z wniosku M. D., B. R., S. Z. uchyla decyzję Prezydenta Miasta G. z dnia 19.08.19r. (...)(...);

II. W sprawie z wniosku M. M. (1) uchyla decyzję Prezydenta Miasta G. z dnia 19.08.19r. (...)(...);

III. Stwierdza, że każdy uczestnik ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

SSO Robert Mokrzecki

UZASADNIENIE

Decyzją Prezydenta Miasta G. z dnia 19.08.2019 r. o nr (...)(...) na podstawie art. 14 pkt 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 roku Prawo o zgromadzeniach zakazano organizacji zgromadzenia planowanego w G. na dzień 24 sierpnia 2019 r. w godzinach od 13.00 do 18.00 pn. „M. R. (1)”. W uzasadnieniu tej decyzji Prezydent Miasta G. wskazał, że w dniu 25 lipca 2019 r. środkami komunikacji elektronicznej o godzinie 00:01 wpłynęło zawiadomienie o zamiarze zorganizowania zgromadzenia pn. „M. R.” rozpoczynającego się zbiórką uczestników o godz. 13.00 przed Filharmonią (...) przy ul. (...) i następnie przemarszem uczestników ulicami: W., J., W., E. poprzez Rondo (...) i dalej ulicami K. G. (1), R. M. do Placu (...), gdzie miało nastąpić zakończenie „M. R.”. W dniu 24 sierpnia o godzinie 10.00 rozpoczyna się zgromadzenie pn. „(...)” w formie mobilnej, gdzie ulicami: P., W., J., W., E., S., J., D. S., G., S., K. G. (1), O. L., S., P., C., M., J., S., D., Plac (...) II, M., bpa P., K. N., M., A., C., Aleją (...) (prawidłowa nazwa: T. M. K.), Z. (prawidłowa nazwa: (...)), Aleją (...) (prawidłowa nazwa: ks. W. A.), (...), C., M., B., AL (...) M., (...), M., F., S. W., D., M., S., N., R., Ż., B. W., K. W., S., O., T., D.-M., O., D., O. P., B.-K., A. L. (prawidłowa nazwa: B. „Z.”), A. K., K., W., O., N. G., AL (...), poruszać się będą 3 samochody z banerami i włączonym nagłośnieniem, zatrzymując się w miejscach umożliwiających parkowanie (wszystkie możliwe i wolne miejsca postojowe na przewidzianej trasie objazdu) oraz w formie stacjonarnej na S. R. i Placu (...), o którym zawiadomienie wpłynęło środkami komunikacji elektronicznej w dniu 25 lipca 2019 r. o godzinie 00:00 i przysługuje mu pierwszeństwo przed zgłoszonym zgromadzeniem pn. „M. R.”. W dniu 30 lipca 2019 r. za pomocą środków komunikacji elektronicznej wysłano do organizatorów „M. R.” pismo z prośbą o rozważenie zmiany terminu zgromadzenia w związku z kolizją czasu i miejsca zgłoszonych na dzień 24 sierpnia 2019 r. ogółem 25 zgromadzeń, po drugie w związku z odbywającą się w tym dniu oraz 25 sierpnia 2019 r. cykliczną imprezą masową pn. „(...)”. Odpowiadając, organizator

uznał, że nie ma żadnych przeszkód, aby przeprowadzić „M. R.” w zaplanowanym terminie. Podczas rozprawy administracyjnej w dniu 16.08.2019 r. nie udało się ustalić zmian miejsca lub czasu planowanego zgromadzenia pn. „M. R.” w sposób spełniający zachowanie określonej w ustawie Prawo o zgromadzeniach odległości 100 metrów pomiędzy zgromadzeniami i zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom zgromadzeń. Prezydent Miasta G. wskazał, że nie ma możliwości odbycia zgromadzeń w sposób bezpieczny dla uczestników, gdyż jakakolwiek konfiguracja trasy „M. R.” powoduje i tak ich nakładanie się lub krzyżowanie z trasą zgromadzenia pn. „(...) (...)”. Jednocześnie zamknięcie Mostu S. w związku z imprezą (...) powoduje, że jedyną trasą dla samochodów osobowych oraz autobusów komunikacji miejskiej od Trasy N. pozostaje ulica (...). Po przeanalizowaniu trasy M. R. oraz dostępnego w dniu 24-08-2019 r. układu drogowego Miejski Zakład (...) poinformował Prezydenta Miasta G., że brak jest możliwości opracowania alternatywnych tras linii autobusowych, które mogłyby stanowić namiastkę normalnego układu linii komunikacji miejskiej. Ponadto istnieje wysokie prawdopodobieństwo zakłócenia przebiegu obu zgromadzeń, mogące zagrażać życiu i zdrowiu ludzi oraz mieniu w znacznych rozmiarach.

Odwołaniem z dnia 20.08.2019 r. M. D., B. R. oraz S. Z. zaskarżyli w całości ww. decyzję Prezydenta Miasta G. wnosząc o uchylenie decyzji w całości i o zasądzenie kosztów postępowania. Przedmiotowej decyzji wnioskodawcy zarzucili naruszenie przepisów art. 3 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 ust. 1, art. 14 pkt 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 roku Prawo o zgromadzeniach; art. 57 i art. 32 ust. 1 w zw. z art. 57 Konstytucji; art. 11 ust. 1 i 2 i 14 w zw. z 11 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności; art. 12 ust. 1 i 2 w zw. z art. 14 pkt 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 roku Prawo o zgromadzeniach; art. 7, art. 77 § 1 oraz art. 80 k.p.a. W uzasadnieniu odwołania wskazano m.in., że przepis art. 12 ust. 1 jest niekonstytucyjny w zakresie jakim uzależnia przyznanie prymatu pierwszeństwa zgromadzenia od terminu zgłoszenia. Mając na uwadze różnicę w terminie zgłoszenia w niniejszej sprawie zauważyć należy, że mogły one zostać wysłane w tym samym czasie. Powyższe może oznaczać, że przepis ustawy dyskryminuje osoby mieszkające dalej od urzędu, a osoby nieposiadające internetu są w zasadzie w ogóle wyłączone z możliwości uzyskania pierwszeństwa zgłoszenia. Trudno uznać, aby różnice w sekundach w dostarczeniu zawiadomień mogły decydować o tak ważnym prawie jak prawo do zgromadzeń. Zachowanie organizatora zgromadzenia „(...) (...)” wskazuje na to, iż jedynym celem jego zgłoszenia jest uniemożliwienie przeprowadzenia „M. R.”. To twierdzenie zostało wyartykułowane wprost na rozprawie administracyjnej. Nadto organizator powyższego zgromadzenia nie zgodził się na żadne minimalne nawet ustępstwa i uparcie twierdził, iż trzy bądź cztery pojazdy będą w sposób ciągły przejeżdżały wskazanymi przez niego ulicami. Taki sposób przeprowadzenia zgromadzenia jest ewidentnym naruszeniem prawa podmiotowego, gdyż zabiera możliwość do przeprowadzenia innych zgromadzeń

w tym samym czasie na terenie całego miasta. W okolicznościach sprawy nie mamy dwóch wrogo nastawionych manifestacji, gdyż na rozprawie administracyjnej wszyscy organizatorzy deklarowali brak jakiegokolwiek niechęci do innych manifestacji. Prezydent winien minimalnie ograniczyć trasę manifestacji bądź pozwolić minąć się dwóm manifestacjom. W uzasadnieniu decyzji zakazującej M. R. nie wskazano jakichkolwiek dowodów, które miałyby świadczyć o tym, że zagrożenie życia lub zdrowia ludzi albo mienia w znacznych rozmiarach jest zagrożeniem realnym i rzeczywistym. Twierdzenia organu w zakresie braku możliwości opracowania alternatywnych linii autobusowych są bezpodstawne. Zagrożenia, o których mowa w decyzji mają więc wyłącznie charakter hipotetyczny, opierają się na przypuszczeniach i ogólnych prognozach. Zagrożenia te mogą ponadto być wyeliminowane poprzez środki, którymi organ dysponuje. Prezydent nie wykazał w ogóle, że odbycie zgromadzenia może realnie zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach. Sprawie nadano sygn. akt I Ns 129/19.

W piśmie procesowym z dnia 20.08.2019 r. Rzecznik Praw Obywatelskich zgłosił udział w toczącym się postępowaniu, wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości zarzucając jej naruszenie przepisów art. 14 pkt 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 roku Prawo o zgromadzeniach; art. 57 w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP; art. 11 ust. 1 i 2 i art. 14 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Decyzją Prezydenta Miasta G. z dnia 19.08.2019 r. o nr (...). (...) na podstawie art. 14 pkt 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 roku Prawo

o zgromadzeniach zakazano organizacji zgromadzenia planowanego w G. na dzień 24 sierpnia 2019 r. w godzinach od 9.00 do 21.00 pn. „(...)”. W uzasadnieniu tej decyzji Prezydent Miasta G. wskazał, że w dniu 25 lipca 2019 r. środkami komunikacji elektronicznej o godzinie 00:03 wpłynęło zawiadomienie o zamiarze zorganizowania zgromadzenia pn. „(...)” mającego się odbyć w P. G.. W dniu 24 sierpnia o godzinie 10.00 rozpoczyna się zgromadzenie pn. „(...)” w formie mobilnej, gdzie ulicami miasta G. poruszać się będą 3 samochody z banerami i włączonym nagłośnieniem, zatrzymując się w miejscach umożliwiających parkowanie (wszystkie możliwe i wolne miejsca postojowe na przewidzianej trasie objazdu) oraz w formie stacjonarnej na S. i Placu (...), o którym zawiadomienie wpłynęło środkami komunikacji elektronicznej w dniu 25 lipca 2019 r. o godzinie 00:00 i przysługuje mu pierwszeństwo przed zgłoszonym zgromadzeniem pn. (...). W dniu 30 lipca 2019 r. wysłano do organizatora zgromadzenia pn. „(...)” pismo z prośbą o rozważenie zmiany terminu zgromadzenia w związku z kolizją czasu i miejsca zgłoszonych na dzień 24 sierpnia 2019 r. ogółem 25 zgromadzeń, po drugie w związku z odbywającą się w tym dniu oraz 25 sierpnia 2019 r. cykliczną imprezą masową pn. (...). Organizator nie odpowiedział. W dniu 13.08.2019 r. do organizatora zgromadzenia wysłano wezwanie na rozprawę administracyjną na dzień 16.08.2019 r. w celu ustalenia pierwszeństwa wyboru miejsca i czasu zgromadzeń. Organizator nie stawił się na rozprawie, a w nadesłanej przez siebie odpowiedzi nie wyraził zgody na zmianę terminu i miejsca zgromadzenia. Prezydent Miasta G. wskazał, że nie ma możliwości odbycia zgromadzenia, gdyż koliduje ono ze zgromadzeniem pn. „(...)”, nie ma możliwości zachowania określonej w ustawie Prawo o zgromadzeniach odległości 100 metrów pomiędzy zgromadzeniami i zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom zgromadzeń.

Odwołaniem z dnia 20.08.2019 r. M. M. (1) zaskarżył w całości ww. decyzję Prezydenta Miasta G. wnosząc o uwzględnienie odwołania i o zasądzenie kosztów postępowania. Przedmiotowej decyzji wnioskodawca zarzucił naruszenie przepisów art. 14 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 roku Prawo o zgromadzeniach. W uzasadnieniu odwołania wskazano m.in., że decyzja jest błędna i nie powinna się ostać. Zgromadzenie ma się odbyć w P. G. oddalonym o ok. 6 km od miejsc imprezy masowej (...). Spełnienie przesłanki zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego czy też mienia znacznej wartości występuje dopiero wtedy, gdy możliwe jest wykazanie wysokiego prawdopodobieństwa takich wydarzeń. Organ nie przedstawił żadnych dowodów i argumentów w tym zakresie. Sprawie nadano sygn. akt I Ns 131/19.

Zarządzeniem Przewodniczącego z dnia 21.08.2019 r. sprawy o sygn. akt I Ns 129/19 oraz I Ns 131/19 zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje.

Odwołania od decyzji z dnia 19.08.2019 r. o nr (...)(...) oraz o nr (...)(...) okazały się zasadne.

W zaskarżonej decyzji z 19.08.19r. nr (...)(...) Prezydent wskazuje, że trasa wcześniej zgłoszonego zgromadzenia pod nazwą „(...)” z planowaną trasą zgromadzenia „M. r.” w kilku miejscach się przecinają. Dalej stwierdza, że istnieje wysokie prawdopodobieństwo zakłócenia przebiegu obu zgromadzeń, mogące zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi lub mieniu w znacznych rozmiarach. Z lakonicznego uzasadnienia decyzji nie sposób wyprowadzić wniosku czy istnienie wysokiego prawdopodobieństwa zakłócenia przebiegu obu zgromadzeń występuje ze względu na przecinanie się tras, czy też niezależnie od tego.

Z kolei w decyzji z 19.08.19 r. (...)(...) Prezydent zakaz uzasadnia kolizją ze zgromadzeniem pod nazwą „(...)”, podnosząc, że nie ma możliwości zachowania odległości 100 m pomiędzy zgromadzeniami i zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom. W żadnym zakresie decyzja nie odnosi się do rzeczywistego miejsca zgłoszonego zgromadzenia (Park G.), jak i nie wskazuje możliwych kolizji wymienionymi w niej zgromadzeniami. Nie jest jasny również wniosek o braku możliwości zapewnienia bezpieczeństwa.

Możliwość wydania decyzji o zakazie zgromadzenia na podstawie art. 14 pkt 2 ustawy prawo o zgromadzeniach (także w związku z art. 12 i 13 ustawy) sprowadza się do wykazania przesłanki istnienia zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi lub mieniu w znacznych rozmiarach. Zaskarżone decyzje nie zawierają żadnej argumentacji w tej kwestii, mimo tak głębokiej, ze względu na swój przedmiot, ingerencji w prawa i swobody obywatelskie. Obowiązkiem organów

administracji publicznej jest nie tylko formułowanie przypuszczeń co do ewentualnych zagrożeń wynikających z planowanego zgromadzenia, ale wskazanie i wnikliwa identyfikacja negatywnych aspektów zgromadzenia na tle konkretnych okoliczności sprawy. Wymaga to wykazania, iż w okolicznościach konkretnej sprawy zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, albo mienia w znacznych rozmiarach ma charakter realny.

W demokratycznym państwie prawa wolność należy do podstawowych wartości. Jej zasadniczy atrybut stanowi swoboda publicznego wyrażania poglądów, a także gromadzenia się w tym celu. Stwarza ona obywatelom możliwość uczestniczenia w życiu publicznym, pozwala na realizację innych wolności i praw. Gwarancje wolności zgromadzeń statuuje art. 21 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych (Dz. U. z 1977 r., Nr 38, poz. 167) ratyfikowanego przez Polskę w 1977 r. Na gruncie europejskim gwarancje te ujęte zostały w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej proklamowanej przez Parlament Europejski, Radę i Komisję na szczycie w Nicei w 2000 r. Określa je również art. 11 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie 4 listopada 1950 r. (zmienionej następnie Protokołami), ratyfikowanej przez Polskę 19 stycznia 1993 r. (Dz. U. Nr 61, poz. 284 z zm.). Powołany przepis Konwencji w ustępie 1 stanowi, że każdy ma prawo do swobodnego, pokojowego zgromadzenia się. Granice dopuszczalności ograniczenia tego prawa określa ust. 2, zgodnie z którym jego wykonywanie nie może podlegać innym ograniczeniom niż te, które określa ustawa i które są konieczne

w społeczeństwie demokratycznym z uwagi na interesy bezpieczeństwa państwowego lub publicznego, ochronę porządku i zapobieganie przestępstwu, ochronę zdrowia i moralności lub ochronę praw i wolności innych osób. Organizowanie pokojowych zgromadzeń

i uczestniczenie w nich zaliczane jest do "wolności" konstytucyjnych w polskim porządku prawnym. Na podstawie art. 57 Konstytucji RP państwo ma obowiązek zapewnienia możliwości realizacji tej wolności i wynikających z niej praw. Trybunał Konstytucyjny

w wyroku z dnia 18 stycznia 2006 r., K 21/05 stwierdził, iż władza publiczna ma obowiązek zapewnienia ochrony, każdemu kto w sposób legalny korzysta ze swego prawa. Zgodnie z art. 57 Konstytucji RP ingerencja władz publicznych ograniczająca wolność zgromadzeń jest dopuszczalna wyłącznie w sytuacjach przewidzianych ustawą. Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. - Prawo o zgromadzeniach - t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 631 w art. 14 daje podstawę do wydania przez organ gminy decyzję o zakazie zgromadzenia w ściśle określonych wypadkach. Przesłankę ograniczenia wolności zgromadzeń poprzez zakaz przeprowadzenia zgromadzenia, należy interpretować wąsko. W przypadku konfliktu konstytucyjnie gwarantowanej wolności zgromadzeń z innymi prawami, takimi jak bezpieczeństwo, porządek publiczny - wolność zajmuje pozycję równorzędną (wyrok WSA w Poznaniu z dnia 14 grudnia 2005 r. sygn. akt IV SA/Po 983/05). Wszelkie ograniczenia wolności zgromadzeń powinny być traktowane jako wyjątek.

W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że wolność zgromadzeń pełni doniosłą rolę w demokratycznym państwie prawnym, a także jest warunkiem istnienia społeczeństwa demokratycznego (por. np. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie, z dnia 2 czerwca 2017 r., I ACz 889/17, LEX nr 2300204). Sąd Okręgowy podziela aktualne stanowisko judykatury (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 23 lutego 2017 r., I ACz 232/17, LEX nr 22400720), że prawidłowa wykładnia art. 14 pkt 2 ustawy Prawo o zgromadzeniach powinna uwzględniać ocenę, czy odbycie zgromadzenia może zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi, albo mieniu w znacznych rozmiarach, musi odnosić się do organizatorów i uczestników tego zgromadzenia. Orzecznictwo ETPC jak również Trybunału Konstytucyjnego potwierdza, że to na władzach państwowych ciąży obowiązek zapewnienia pokojowego charakteru zgromadzenia i zagwarantowania ochrony jego uczestnikom, bez względu na stopień kontrowersyjności przedstawianych poglądów. W wyroku z dnia 18 stycznia 2006 r., sygn. akt K 21/05 (Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 141) Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że ewentualność kontrademonstracji przy użyciu przemocy lub przyłączenia się skłonnych do agresji ekstremistów nie może prowadzić do pozbawienia prawa do wolności zgromadzeń nawet wtedy, gdy istnieje realne niebezpieczeństwo, że zgromadzenie publiczne spowoduje naruszenie porządku publicznego przez wydarzenia, na które organizatorzy zgromadzenia nie mają wpływu, a władza publiczna uchyla się od podjęcia skutecznych działań w celu zagwarantowania realizacji wolności zgłoszonego zgromadzenia. Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że na organach władzy publicznej ciąży obowiązek zapewnienia ochrony grupom organizującym demonstracje i biorącym w nich udział, bo tylko w ten sposób można

realnie gwarantować wolność zgromadzeń, bez względu na stopień kontrowersyjności przedstawianych publicznie poglądów i opinii.

W ocenie Sądu, Prezydent Miasta G. nie dokonał szczegółowej analizy ryzyka zagrożenia, nie wykazał np. że brak jest możliwości wzmocnienia służb mundurowych w celu zabezpieczenia przedmiotowych zgromadzeń. Nie wskazał w jakimkolwiek stopniu w uzasadnieniach zaskarżonych decyzji na występowanie zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi albo mienia w znacznych rozmiarach. Nie występuje więc przesłanka określona w art. 14 pkt 2 ustawy Prawo o zgromadzeniach. Pozostałe przytoczone powody zakazu zgromadzeń są irrelevantne dla oceny w oparciu o art. 14 ustawy, bowiem dotyczą rozwiązań komunikacyjnych w mieście, jak również bezpodstawnego w rozumieniu art. 26a ustawy nadania cech imprezy cyklicznej wydarzeniu pod nazwą (...)

O kosztach postępowania sąd orzekł na podstawie art. 520 §1 k.p.c.

SSO Robert Mokrzecki